

แนวคิดและหลักการในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

- การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งที่ทุกชาติทุกประเทศจำเป็นต้องมีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านความรู้ ความสามารถ ประสิทธิภาพ และอื่น ๆ เพื่อให้สามารถแข่งขันกับทุกชาติทุกประเทศในโลกได้ โดยเฉพาะระบบของธุรกิจซึ่งมีลักษณะเป็น Globalization

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

เป็นกระบวนการในการพัฒนาและส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้ ความสามารถ ความเข้าใจ มีทักษะในการปฏิบัติงาน ตลอดจนมีทัศนคติและพฤติกรรมที่ดี เพื่อให้มีประสิทธิภาพในการทำงานที่ดียิ่งขึ้นทั้งในปัจจุบันและอนาคต

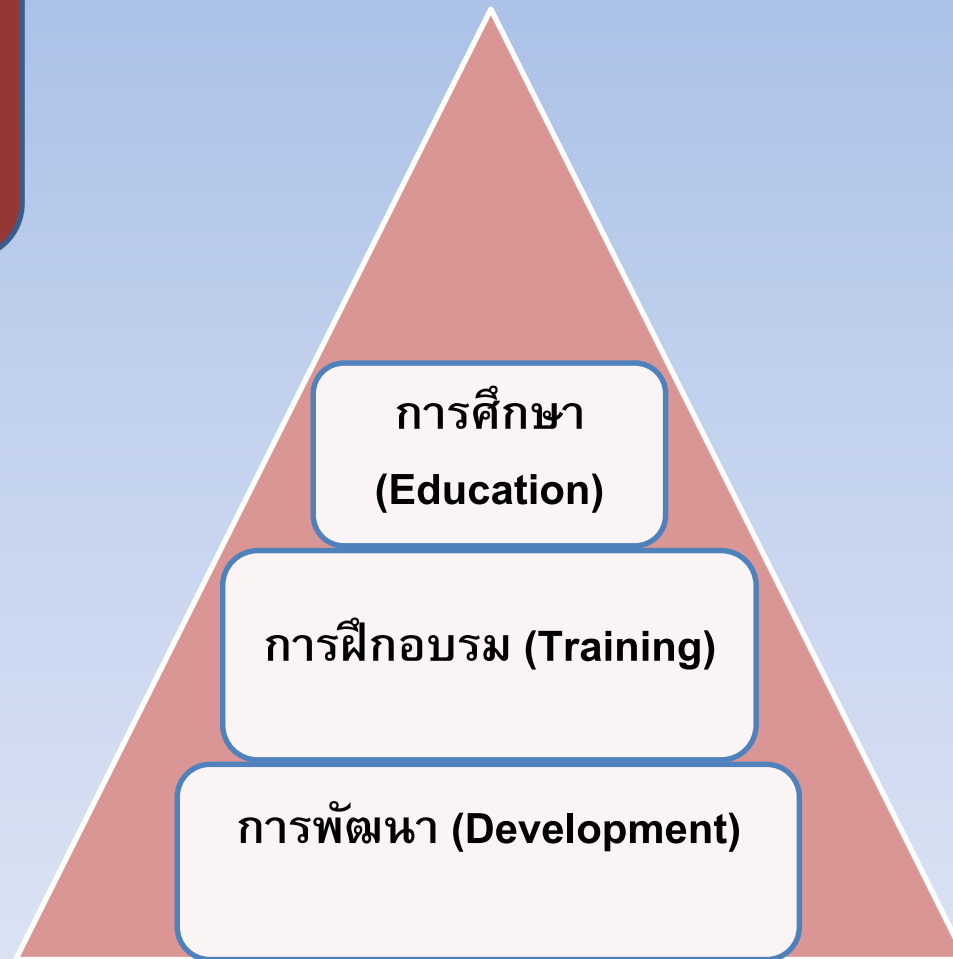
ความหมายของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

- กระบวนการในการเสริมสร้างเพิ่มพูนความรู้ และทักษะหรือความชำนาญให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน
- กระบวนการที่จัดขึ้นเพื่อให้บุคคลได้เรียนรู้ และมีความชำนาญ เพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง โดยมุ่งให้บุคคลนั้นได้เรียนรู้ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ เพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลไปในแนวทางที่ต้องการ
- การเตรียมบุคคลใด บุคคลหนึ่งเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานในตำแหน่งหน้าที่ที่ได้รับให้มีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผลสูง

- กระบวนการในการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ เสริมสร้างทักษะและแลกเปลี่ยนทัศนคติ ตามความมุ่งหวังที่กำหนด ซึ่งอาจเป็นการเรียนการสอนในชั้นเรียนหรือในสถานที่ทำงานก็ได้
- การเปลี่ยนแปลงบุคลิกกรในด้านต่างๆ เช่น ความรู้ ความสามารถ ทักษะ ความชำนาญ อุปนิสัย ทัศนคติ และวิธีการทำงาน เพื่อเป้าหมายการทำงานและการดำรงชีวิตที่มีประสิทธิภาพ
- กระบวนการในการพัฒนาและส่งเสริมให้บุคลากร มีความรู้ความสามารถ ความเข้าใจ มีทักษะในการปฏิบัติงาน ตลอดจนมีทัศนคติและพฤติกรรมที่ดี เพื่อให้มีประสิทธิภาพในการทำงานที่ดียิ่งขึ้น ทั้งในปัจจุบันและอนาคต

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

มี 3 วิธี

การศึกษา (Education)

การเตรียมบุคลากรเพื่อการปฏิบัติงานในอนาคต แต่ยังคงเกี่ยวข้องกับงานที่ปฏิบัติอยู่ การศึกษาเป็นกระบวนการอย่างเป็นทางการซึ่งสังคมส่งผ่านความรู้ ทักษะ จารีตประเพณีและค่านิยมที่ส่งสมมาจากกลุ่มหนึ่งไปยังอีกรุ่นหนึ่ง นั่นคือ การสอนในสถานศึกษา สำหรับปัจจุบันนี้มีการแบ่งระดับชั้นทางการศึกษาออกเป็นชั้นๆ เช่น การศึกษาปฐมวัย ประถมศึกษา มัธยมศึกษา ทั้งนี้รวมไปถึงระดับ อาชีวศึกษา อุดมศึกษา และ การฝึกงาน

การฝึกอบรม (Training)

กิจกรรมการเรียนรู้เฉพาะบุคคลที่มุ่งเน้นกระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างมีระบบ เพื่อพัฒนาทักษะ ความชำนาญ ความสามารถ และทัศนคติของบุคคล ให้ไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ เพื่อช่วยให้การปฏิบัติงานและภาระหน้าที่ต่าง ๆ ในปัจจุบันและอนาคต เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

การพัฒนา (Development)

การเปลี่ยนแปลงที่มีการกระทำให้เกิดขึ้น หรือมีการวางแผน กำหนดทิศทางไว้ล่วงหน้า โดยการเปลี่ยนแปลงนี้ต้องเป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น ถ้าเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ไม่ดีก็ไม่เรียกว่าการพัฒนา

การจัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นในการพัฒนาองค์กรในอนาคต เช่น พนักงานการตลาด พัฒนาการใช้ระบบคอมพิวเตอร์ก่อนที่จะมีการใช้ระบบคอมพิวเตอร์ในองค์กรซึ่งอาจจะเกิดขึ้นในอนาคต

ข้อเปรียบเทียบระหว่าง การศึกษา การพัฒนา และการฝึกอบรม

	การศึกษา	การพัฒนา	การฝึกอบรม
วัตถุประสงค์	-เลือกอาชีพ -ปรับตัวให้เข้ากับสังคมและสภาพแวดล้อม	-เสริมสร้างคุณภาพและความก้าวหน้าของบุคคล -ให้มีความรู้ความสามารถมากยิ่งขึ้น	-เพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน
ขอบเขตการเรียนรู้	-หลักการกว้าง ๆ	-แนวคิด ทฤษฎี	-เทคนิค การปฏิบัติ
ตัวบุคคล	-ทั่ว ๆ ไป	-เน้นผู้บริหาร	-เน้นผู้ปฏิบัติงาน

ข้อเปรียบเทียบระหว่าง

การศึกษา การพัฒนา และการฝึกอบรม

	การศึกษา	การพัฒนา	การฝึกอบรม
ระยะเวลาที่ใช้	-ระยะยาว -ทำให้เรื่อย ๆ ไม่มีวันที่สิ้นสุด	-ระยะยาว -ใช้ตลอดอายุงาน	-ระยะสั้น -ใช้ระยะเวลาจำกัด
ความต้องการของ	-แต่ละบุคคล	-หน่วยงานและงานในอนาคต	-งานที่ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน
วัย/ช่วงเวลา	-วัยเรียน -ตลอดชีวิต	-วัยทำงาน -ประสบการณ์ทำงานมาก	-วัยทำงาน -ประสบการณ์ทำงานน้อย

ข้อเปรียบเทียบระหว่าง การศึกษา การพัฒนา และการฝึกอบรม

	การศึกษา	การพัฒนา	การฝึกอบรม
การประเมินผล	-การปฏิบัติงานใน อนาคต	-ทำการประเมินผล ได้ยาก เพราะมีตัว แปรมาก	-จากพฤติกรรมใน การปฏิบัติงาน

ความแตกต่างของ การศึกษา การพัฒนาและการฝึกอบรม

การศึกษา

- เน้นที่ตัวบุคคลแต่ละคนตลอดชีวิต

การพัฒนา

- เน้นเพื่อให้ตรงกับเป้าหมาย นโยบายขององค์กรในระยะยาว

การฝึกอบรม

- เน้นให้สามารถปฏิบัติงานปัจจุบันได้ตามต้องการ

วัตถุประสงค์ของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

วัตถุประสงค์โดยทั่วไป

วัตถุประสงค์ขององค์การ

วัตถุประสงค์ของบุคลากร

วัตถุประสงค์โดยทั่วไป

- เพื่อเป็นการพัฒนาบุคลากร
- เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรในหน่วยงานต่าง ๆ
- เพื่อสร้างขวัญ กำลังใจ และทัศนคติที่ดีให้แก่บุคลากร
- เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากร
- เพื่อบำรุงรักษาบุคลากรและสามารถทดแทนการขาดแคลนบุคลากร
ได้
- เพื่อใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องและคุ้มค่า

วัตถุประสงค์ขององค์การ

- เพื่อเสริมสร้างขวัญ ทศนคติและความสนใจในการปฏิบัติงานของพนักงานได้ดียิ่งขึ้น
- เพื่อสอนแนะวิธีการทำงานที่ถูกต้อง เหมาะสมหรือดีที่สุดแก่พนักงาน
- เพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานของพนักงานขององค์การให้ได้รับผลผลิตสูงสุด
- เพื่อลดความสิ้นเปลืองและป้องกันอุบัติเหตุ อันอาจจะเกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน

วัตถุประสงค์ขององค์การ(ต่อ)

- เพื่อพัฒนาฝีมือในการปฏิบัติงานของพนักงาน ให้สามารถรู้ถึงระบบ และวิธีการทำงานที่ถูกต้อง และรู้จักใช้เครื่องมือต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง
- เพื่อฝึกฝนบุคคลเตรียมไว้ เพื่อความเจริญก้าวหน้าของงาน และการเพิ่มขยายองค์การหรือตั้งหน่วยงานใหม่ในอนาคต
- เพื่อจัดวางระบบและมาตรฐานในการปฏิบัติงานขององค์การ

วัตถุประสงค์ของบุคลากร

- เพื่อความเจริญก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงานของตน ทำให้มีโอกาสได้รับการเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้นไปได้ ทำให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น
- เพื่อพัฒนาทัศนคติและบุคลิกภาพให้ถูกต้องดีงามและเหมาะสมยิ่งขึ้น
- เพื่อพัฒนาทักษะหรือฝีมือในการทำงานให้ดียิ่งขึ้น
- เพื่อฝึกฝนความสามารถในการใช้ดุลยพินิจในการตัดสินใจให้ดียิ่งขึ้น
- เพื่อเรียนรู้และลดความเสี่ยงอันตรายที่อาจเกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน

วัตถุประสงค์ของบุคลากร(ต่อ)

- เพื่อปรับปรุงสภาพการทำงานของตนให้ดีขึ้นและเหมาะสมยิ่งขึ้น
- เพื่อให้เข้าใจในนโยบายและเป้าหมายขององค์กรที่ตนเป็นสมาชิกอยู่
ได้ดียิ่งขึ้น จะได้สามารถปฏิบัติตนและทำงานได้อย่างถูกต้อง
- เพื่อให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน

ประโยชน์ของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

ประโยชน์ต่อพนักงาน

ประโยชน์ต่อผู้บริหาร

ประโยชน์ต่อองค์กรหรือ
หน่วยงาน

ประโยชน์ต่อพนักงาน

- เป็นการเพิ่มคุณค่าแก่ตนเอง
- ช่วยลดและป้องกันอุบัติเหตุหรือการทำงานที่ผิดพลาด
- ช่วยเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและ
ความสามารถให้สูงขึ้น
- ทำให้มีโอกาสเจริญก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงาน

ประโยชน์ต่อผู้บริหาร

- ช่วยลดปัญหาต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานของพนักงาน
- ช่วยลดภาระในการปกครอง ดูแลและควบคุมการปฏิบัติงานของบุคลากร
- ช่วยประหยัดเวลาในการสอนงานแก่พนักงาน
- ทำให้มีเวลาในการบริหารงานตามบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบ

ประโยชน์ต่อองค์กรหรือหน่วยงาน

- ทำให้ระบบและวิธีการปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น มีการติดต่อประสานงานดียิ่งขึ้น
- ทำให้เกิดการประหยัดและลดความสิ้นเปลืองในการปฏิบัติงาน (วัสดุ/อุปกรณ์/เวลา)
- ช่วยลดระยะเวลาของการเรียนรู้งานให้น้อยลง
- ช่วยแบ่งเบาภาระหน้าที่ของผู้บังคับบัญชาในการตอบคำถาม/แนะนำ/สอนงานแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา
- ช่วยกระตุ้นบุคลากรให้ปฏิบัติงานเพื่อความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน
- ช่วยให้บุคลากรมีโอกาสดำเนินการคิดใหม่ ๆ ทำให้ทันต่อความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีใหม่ ๆ

เราคงจะเคยได้
ยินว่า

ทำไม? พนักงานจึงไม่พัฒนาตนเอง

- ทำไปแล้วไม่ได้รับประโยชน์ตอบแทนจากบริษัท
- ไม่เห็นความสำคัญของการฝึกอบรมและพัฒนา
- พนักงานกลัวการเปลี่ยนแปลง/โยกย้าย/ทำงานใหม่ ๆ
- ขาดการแนะแนวทางในการพัฒนา/ ไม่รู้เป้าหมายบริษัท
- ไม่มีเงินทุน

เราคงจะเคยได้
ยินว่า

ทำไม? บริษัทจึงไม่พัฒนาพนักงาน

- ทำให้ต้นทุนสูงขึ้น
- บริษัทไม่เห็นความสำคัญของการฝึกอบรมและพัฒนา
- บริษัทไม่มีงบประมาณ
- กลัวพนักงานลาออกไปทำงานที่ใหม่เมื่อมีความรู้มากขึ้น
- ไม่มีบุคลากรที่ทำหน้าที่แนะแนวหรือคัดเลือกหลักสูตร
- ผู้บริหารขาดวิสัยทัศน์

บทบาทสำคัญของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

- การเพิ่มประสิทธิภาพของบุคลากร/องค์กร (ด้านความรู้ ความชำนาญ ความสามารถ และทักษะ)
- การลดความสูญเสียต่าง ๆ (ด้านวัตถุดิบ เวลา ทรัพย์สิน ชีวิต)
- การแก้ไขปัญหาต่าง ๆ (ด้านการประสานงานระหว่างหน่วยงานหรือเพื่อนร่วมงาน)
- การปรับปรุงและพัฒนาระบบงาน (ระบบการทำงาน การเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี และการพัฒนาองค์กร)
- อื่น ๆ ตามความต้องการ (ด้านทัศนคติและพฤติกรรมของบุคลากร)

สาเหตุที่ต้องมีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

- เป็นนโยบายขององค์กร
- มีการปรับเปลี่ยนระบบงานหรือวิธีการทำงาน
- เพื่อรองรับการขยายงานหรือสร้างงานใหม่
- เพื่อลดค่าใช้จ่ายจากการสูญเสียที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงาน
- เพื่อการแข่งขันกับคู่แข่งทางธุรกิจ
- เพื่อลดปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น
- เพื่อเตรียมบุคลากรให้พร้อมที่จะปฏิบัติงานในตำแหน่งต่าง ๆ ในอนาคต

ระดับของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

ระดับบุคคล

- มุ่งพัฒนาบุคคล ให้ตระหนักถึงความจำเป็นในการพัฒนาตนเอง เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถและประสิทธิภาพในการทำงาน เพื่อให้สามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้

ระดับองค์กร

- มุ่งพัฒนาบุคคลให้เกิดความเชี่ยวชาญ และความสามารถปฏิบัติงานให้แก่องค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ มุ่งเน้นการพัฒนาการเรียนรู้ของบุคคลไปสู่การเรียนรู้เป็นทีม และมุ่งสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้

ระดับชาติ

- มุ่งพัฒนาบุคคลในภาพรวม เพื่อให้สามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้ เป็นพลเมืองที่ดี มีคุณภาพ มีประสิทธิภาพสูง และมีความรับผิดชอบต่อสังคมในการพัฒนาจะคำนึงถึงการพัฒนาด้านการศึกษา ด้านสุขภาพ ด้านแรงงาน เป็นสำคัญ

ระบบการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

สิ่งที่นำเข้า	กระบวนการพัฒนา HR	ผลผลิต
<ul style="list-style-type: none"> -ความรู้ -ทักษะ -บุคลิกภาพ -แนวคิด -พฤติกรรม -อื่น ๆ	<ul style="list-style-type: none"> -การศึกษา -การฝึกอบรม -การพัฒนา -วิธีการอื่น ๆ	<ul style="list-style-type: none"> -พัฒนาความรู้ -พัฒนาทักษะ -พัฒนาบุคลิกภาพ -พัฒนาความคิด -พัฒนาพฤติกรรม -พัฒนาด้านอื่น ๆ

แนวคิดและหลักการในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

วิวัฒนาการของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

ช่วงก่อน
ทศวรรษที่
1960

- รูปแบบในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ใช้การฝึกอบรมในงาน และการฝึกอบรม

ช่วงทศวรรษที่
1960

- นำเรื่องการพัฒนาองค์การมาใช้ เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์การ

ช่วงทศวรรษที่
1980

- รูปแบบของการพัฒนาเป็นรูปแบบที่มีการผสมผสานหลากหลายวิธี เช่น การพัฒนาคุณภาพชีวิต การพัฒนาผู้บริหาร

ช่วงปลายทศวรรษที่ 1990 เป็นต้นมา

- เศรษฐกิจของโลกได้เปลี่ยนแปลงไปมาก ส่งผลให้องค์กรต้องมีการปรับตัวเพื่อความอยู่รอด จึงทำให้เกิดแนวคิดในการนำการพัฒนาในรูปแบบใหม่ ๆ มาเป็นเครื่องมือในการสนับสนุนในการพัฒนา เช่น
- การบริหารผลการปฏิบัติงาน (Performance Management)
- การกำหนดสมรรถนะในการทำงาน (Competency)
- การบริหารบุคลากรที่เป็นเลิศ (Talent Management)
- การจัดการความรู้ (KM : Knowledge Management)
- การสร้างองค์การแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) เป็นต้น

แนวคิดในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

1. เป็นกิจกรรมที่มีคุณค่าต่อบุคลากร
2. เป็นกิจกรรมที่ต้องกระทำอย่างต่อเนื่อง
3. เป็นกิจกรรมที่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายจะต้องยอมรับ
4. เป็นกิจกรรมที่จะต้องกระทำอย่างสมดุล ทั้งระยะเวลา ช่วงเวลาและค่าใช้จ่าย
5. เป็นกิจกรรมที่จะต้องมีการประเมินผลบ่อย ๆ
6. เป็นกิจกรรมที่มีการเรียนรู้และการมีส่วนร่วม

บทบาทของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

1. บทบาทในการเพิ่มประสิทธิภาพของบุคลากร
2. บทบาทในการเพิ่มประสิทธิภาพของงาน
3. บทบาทในการแก้ไขปัญหา
4. บทบาทในการลดความสูญเสีย
5. บทบาทเพื่อรองรับการขยายงาน
6. บทบาทในการปรับปรุงและพัฒนาระบบงาน
7. บทบาทในการให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร

หลักการในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

1. หลักการเสริมสร้างความเชื่อถือและศรัทธา
2. หลักการรักษาระดับความสนใจให้อยู่ในระดับที่สูงอยู่เสมอ
3. หลักการเสริมสร้างภาวะสมอง
4. หลักการเสริมสร้างภาพพจน์ที่ดีในหัวข้อต่าง ๆ
5. หลักการเสริมสร้างความเข้าใจ
6. หลักการเน้นหรือย้ำ

หลักการในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

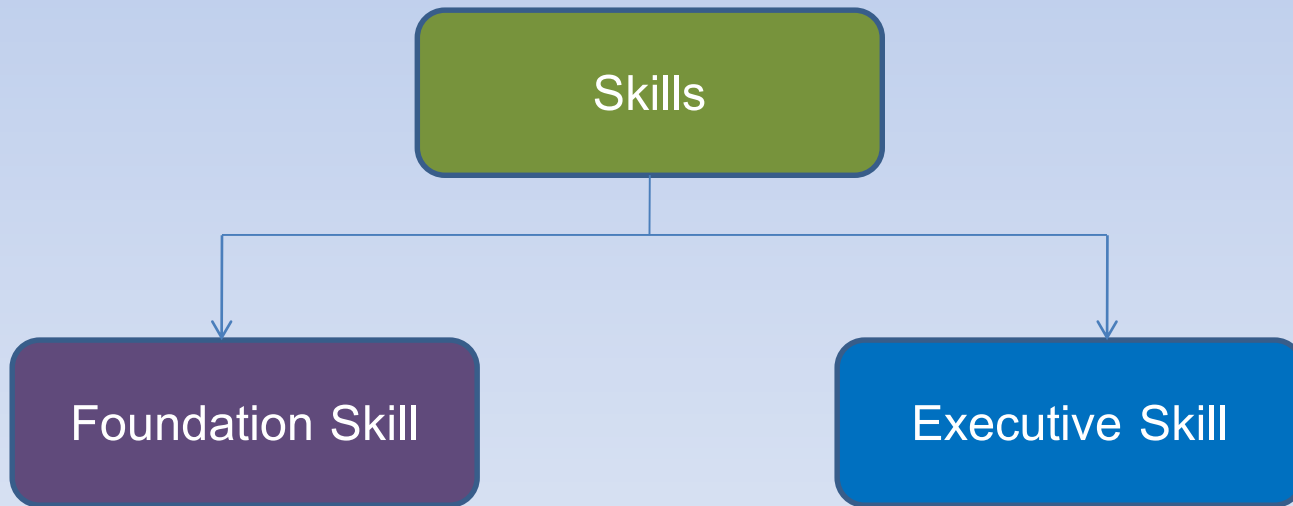
- ที่ผู้รับผิดชอบด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ควรจะทำให้ครอบคลุมปัจจัย 5 ประการ ที่เรียกว่า “KUSUB” ประกอบด้วย
  1. ความรู้ (Knowledge)
  2. ความเข้าใจ (Understanding)
  3. ทักษะ (Skill)
  4. ทศนคติ (Attitude)
  5. พฤติกรรม (Behavior)

หลักการในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

- ที่ผู้รับผิดชอบด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ควรที่จะทำให้บรรลุถึงเป้าหมายที่สำคัญ 3 ประการ หรือที่เรียกว่า “3A’s ได้แก่
  1. มีผลสำเร็จ (Achievement)
  2. มีการประยุกต์ใช้ (Adaptation)
  3. มีความก้าวหน้า (Advancement)

ทักษะ (Skill)

- แบ่งออกได้ 2 ประเภท คือ
  1. ทักษะที่เป็นรากฐานของบุคคลทุกคน (Foundation Skill)
  2. ทักษะสำหรับผู้บริหาร (Executive Skill)

1. ทักษะที่เป็นรากฐานของบุคคลทุกคน (Foundation Skill)

1. ทักษะที่พื้นฐานทั่วไปของบุคคล (Basic Skill)

- ทักษะด้านการฟัง (Listening)

- ทักษะด้านการพูด (Speaking)

- ทักษะด้านการอ่าน (Reading)

- ทักษะด้านการเขียน (Writing)

- ทักษะด้านการคำนวณ (Mathematical)

ทักษะที่เป็นรากฐานของบุคคลทุกคน (Foundation Skill)

2. ทักษะที่เกี่ยวกับความคิดของบุคคล (Thinking Skill)

- ทักษะด้านการเรียนรู้ (Learning)

- ทักษะด้านการมีเหตุผล (Reasoning)

- ทักษะด้านการสร้างสรรค์ (Creative)

- ทักษะด้านการตัดสินใจ (Decision)

- ทักษะด้านการแก้ไขปัญหา (Problem Solving)

ทักษะที่เป็นรากฐานของบุคคลทุกคน (Foundation Skill)

3. ทักษะที่เป็นคุณภาพของแต่ละบุคคล (Personal Quality)

-ทักษะด้านความรับผิดชอบ (Responsibility)

-ทักษะด้านการอยู่ร่วมในสังคม (Social Ability)

-ทักษะด้านการจัดการดูแลตนเอง(Self Management)

-ทักษะด้านความซื่อสัตย์(Honesty/Integrity)

- ทักษะด้านการสื่อสาร (Communication)

2. ทักษะสำหรับผู้บริหาร (Executive Skill)

ผู้บริหารระดับสูง	ทักษะด้านแนวคิด (Conceptual Skill) -ทักษะด้านการวิเคราะห์ (Analytical Skill) -ทักษะด้านการแปลความหมาย/ตีความ (Interpretation Skill)
ผู้บริหารระดับกลาง	ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์/บุคคล (Human Relations/Human Skill)
ผู้บริหารระดับต่ำ	ทักษะด้านเทคนิค/การปฏิบัติ (Technical Skill)

สมมติฐานของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

1. ความรู้ความเข้าใจสามารถถ่ายทอดไปให้ผู้อื่นได้ และผู้ที่ได้รับการถ่ายทอดก็สามารถนำไปใช้และปฏิบัติได้
2. ความสำเร็จในการเรียนรู้ ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับความสามารถในการถ่ายทอดของผู้ทำหน้าที่ถ่ายทอด
3. การพัฒนาความรู้ ทักษะและพฤติกรรม จะนำไปสู่การปฏิบัติและการผลิตผลงานที่ดีขึ้น
4. การพัฒนาความรู้ ทักษะและพฤติกรรมของแต่ละคน จะเอื้ออำนวยและตอบสนองวัตถุประสงค์ขององค์การ

จรรยาบรรณในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

1. ฟังให้ในสิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นผลดีต่อผู้เข้ารับการอบรม
2. ฟังเสนอข้อมูล/ข้อคิดเห็นตามความเป็นจริงและสร้างสรรค์
3. ฟังปฏิบัติต่อผู้เข้ารับการอบรมเท่าเทียมกัน
4. ฟังรักษาข้อมูล/ความลับของผู้เข้ารับการอบรม
5. ฟังหลีกเลี่ยงการวิจารณ์จุดบกพร่อง/ข้อมูลส่วนตัวของผู้เข้ารับการอบรม
6. ฟังคำนึงถึงศีลธรรมและคุณธรรมในการปฏิบัติงาน

บทบาทของ ผู้บริหารงานพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

1. ผู้ค้นหา (Program Seeker)
2. ผู้วางแผน (Program Planner)
3. ผู้ดำเนินการ (Program Operator)
4. ผู้ประเมิน (Program Evaluator)
5. ผู้ให้บริการ (Program Facilitator)
6. ผู้บริหาร (Program Administrator)

ผู้ที่เกี่ยวข้องกับ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในองค์กร

1. **ผู้บริหารระดับสูง (Top Management)** – จะต้องให้การช่วยเหลือ ส่งเสริม และสนับสนุน ในด้านต่าง ๆ
2. **ผู้รับผิดชอบด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (HRD Manager)**- จะต้องเป็นผู้รับผิดชอบการดำเนินงานทั้งหมด
3. **ผู้บังคับบัญชาโดยตรง (Supervisor)** – จะต้องให้การส่งเสริม สนับสนุน และเปิดโอกาสให้บุคลากรที่อยู่ภายใต้ได้เข้ารับการพัฒนาฯ
4. **บุคลากรในองค์กร (Employees)** – จะต้องให้การสนับสนุนและให้ความร่วมมือในการเข้ารับการพัฒนาและฝึกอบรมด้วยความเต็มใจ

ขอบเขตการศึกษาในการพัฒนาบุคคล

- การพัฒนาบุคคลได้มีการนำการฝึกอบรมมาเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งในการพัฒนา

ดังนั้น ในการศึกษาแนวความคิดในการพัฒนาบุคคลจึงเห็นว่าการฝึกอบรมเป็นสำคัญ

การฝึกอบรม

การ
ฝึกอบรม

หมายถึง กระบวนการที่
ช่วยเพิ่มพูนความถนัด
ความชำนาญ
ความสามารถของบุคคล
ให้ปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น

เหตุผลและความจำเป็น ในการฝึกอบรมและพัฒนาบุคคล

มูลเหตุภายในองค์กร

- การเตรียมบุคคลให้เหมาะกับงานและองค์กร
- การวางแผนอาชีพ
- การเปลี่ยนแปลงขององค์กร
  - การเปลี่ยนแปลงในด้านโครงสร้างขององค์กร
  - การเปลี่ยนแปลงในด้านกระบวนการ
  - การเปลี่ยนแปลงในด้านพฤติกรรม

มูลเหตุภายนอกองค์กร

- ระบบสิ่งแวดล้อมขององค์กร
  - ระบบเศรษฐกิจ
  - ระบบสังคม
  - ระบบการเมือง
  - ผู้ซื้อสินค้าและบริการ
  - ผู้ถือหุ้น

ประโยชน์ของการฝึกอบรม

1. ช่วยลดระยะเวลาในการเรียนรู้ที่ทำให้ผลงานเป็นที่ยอมรับ
2. ปรับปรุงการปฏิบัติงานที่กำลังดำเนินอยู่
3. ก่อให้เกิดทัศนคติที่เหมาะสม
4. เป็นเครื่องมือช่วยในการแก้ปัญหาการปฏิบัติการ
5. แก้ปัญหาเรื่องความต้องการกำลังคน
6. เป็นผลประโยชน์ต่อตัวพนักงาน

วิวัฒนาการในการฝึกอบรม

- การฝึกอบรมได้ดำเนินไปควบคู่กับอารยธรรมของมนุษย์ ตั้งแต่ มนุษย์รู้จักประดิษฐ์เครื่องมือเครื่องใช้ อาวุธ เสื้อผ้า ที่อยู่อาศัย ภาษา และอื่น ๆ ซึ่งทำให้ความจำเป็นที่จะต้องมีการฝึกอบรมเกิดขึ้น เพราะมนุษย์ต้องถ่ายทอดความรู้ ความชำนาญให้แก่ชนรุ่นหลังต่อไป
- โดยอยู่ในลักษณะของการทำให้ดูเป็นตัวอย่าง การใช้สัญลักษณ์ เช่น ภาษา โดยการใช้คำพูดสั่งสอน เป็นต้น
- กระบวนการถ่ายทอดดังกล่าวนี้อาจเรียกได้ว่าเป็น การฝึกอบรม

วิวัฒนาการในการฝึกอบรม

วิวัฒนาการการฝึกอบรมในประเทศไทย

เริ่มจาก

- การถ่ายทอดความรู้ในลักษณะดั้งเดิมไม่แตกต่างไปจากประเทศทางตะวันตก
- เป็นลักษณะการถ่ายทอดต่อ ๆ กันมาให้แก่ชนรุ่นหลัง ในลักษณะของการถ่ายทอดมรดกความรู้ให้แก่ลูกหลานหรือคนในสกุลเดียวกัน ทำให้เกิดเป็นสกุลช่างต่าง ๆ เช่น ช่างหล่อ ช่างทอง ช่างเงิน เป็นต้น
- การนำเอาการฝึกอบรมที่ทำอย่างเป็นระบบมาใช้เพิ่งเริ่มเมื่อไม่นานมานี้ (ตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 4 และพรบ.ข้าราชการพลเรือน พ.ศ.2518)

การฝึกอบรมข้าราชการ

- เป็นความรับผิดชอบส่วนหนึ่งในการปฏิบัติหน้าที่ราชการและให้กระทรวงทุกกระทรวงปฏิบัติดังนี้
  1. ดำเนินการฝึกอบรมข้าราชการในสังกัดให้เป็นไปตามนโยบายและโครงการฝึกอบรมของรัฐบาล และดำเนินการตามระเบียบและวิธีการฝึกอบรม
  2. ส่งเสริมการฝึกอบรมข้าราชการให้แผ่ขยายและเจริญก้าวหน้า
  3. ให้โอกาสสนับสนุนข้าราชการในสังกัดให้ได้รับการฝึกอบรมโดยทั่วกัน

หน่วยงานที่ทำหน้าที่ด้านการฝึกอบรม

ได้แก่

- สำนักฝึกอบรม สำนักงานที่ทำการกรุงเทพมหานคร
- กองฝึกอบรม สำนักงาน ก.พ.
- ศูนย์อบรมแรงงาน
- กองฝึกอบรม สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน กรมแรงงาน
- ศูนย์เพิ่มผลผลิตแห่งประเทศไทย กระทรวงอุตสาหกรรม
- สำนักฝึกอบรม ของมหาวิทยาลัยเช่น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์ นิคม เป็นต้น

หน้าที่และความรับผิดชอบในเรื่องของการฝึกอบรม

ในหน่วยงานเล็ก

- ที่ไม่มีแผนกบริหารงานบุคคล และมีคนงานต่ำกว่า 500 คน
- การฝึกอบรมมักจะอยู่ในรูปของการฝึกอบรมในขณะที่ปฏิบัติงาน
- หน้าที่และความรับผิดชอบในการฝึกอบรมส่วนใหญ่อยู่กับฝ่ายปฏิบัติการผลิต หรือหน่วยงานหลัก (Line Unit)

หน้าที่และความรับผิดชอบในเรื่องของการฝึกอบรม

ในหน่วยงานขนาดปานกลาง และมีฝ่ายบริหารงานบุคคลอยู่ในหน่วยงาน

- ฝ่ายบริหารงานบุคคลจะรับผิดชอบในเรื่องการวางแผนและประสานงานกิจกรรมด้านการฝึกอบรม
- มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการคัดเลือกบุคคลเพื่อทำการฝึกอบรม
- การฝึกอบรมและการประเมินและติดตามผลการฝึกอบรมก็ยังคงอยู่กับฝ่าย Line ด้วย

หน้าที่และความรับผิดชอบในเรื่องของการฝึกอบรม

ในหน่วยงานใหญ่

- โดยมากจะมีแผนกฝึกอบรมแยกต่างหากออกมา
- กิจกรรมการฝึกอบรมของทั้งองค์กรจึงอยู่ภายใต้การดูแลของหน่วยงานนี้
- โดยทำหน้าที่ในการวางแผนนโยบายให้คำปรึกษา ให้บริการ และควบคุมดูแลกิจกรรมการฝึกอบรม

หน้าที่ของหัวหน้าฝ่ายฝึกอบรม

- พิจารณากำหนดความต้องการในการฝึกอบรม
- พัฒนาแผนงาน วัตถุประสงค์ของแผนและมอบหมายความรับผิดชอบ
- จัดให้มีโครงการฝึกอบรม โดยร่วมปรึกษาหารือกับผู้บริหารฝ่าย Line
- รวบรวมและจัดเตรียมอุปกรณ์การฝึกอบรม หัวข้อ หลักสูตร ตำรา และ สื่อทัศนูปกรณ์ต่าง ๆ
- ทำการสอน และคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิหรือวิทยากรที่จะเชิญมาสอนในวิชาต่าง ๆ

หน้าที่ของหัวหน้าฝ่ายฝึกอบรม

- ฝึกบุคลากรในระดับปฏิบัติการ ซึ่งจะได้รับมอบหมายให้เป็นครูสอนในเรื่องการสอนทักษะ
- บริหารและประสานโครงการฝึกอบรมทั้งหมด
- ประเมินผลถึงประสิทธิผลการฝึกอบรม

Q/A